

Tanulságos körutazás Budán és Pesten a Szent István-napi külföldi turistákkal

A Szent István-hét egyik kánikulai forró napján a riporter igézően buggyos knickerbocker-nadrágot öltött, pepitakockás félharisnyát alkalmazott alája, előkereste ütött-kopott utazásapkáját, vállára kanyarította az üres, de impozánsan biztató külsejű fényképezőgépet — amelynek mélyén színes, gyűrött zálogcédula képviseli a tükörreflexes, gömb bolygó amatörgépet —, rövid angol pipát szorított az agyára és megállott a Vigadó-utca 1 előtt, a *Sightseeing Tours in Budapest* irodája mellett a széles járdasoron, ahol piroszsinű hatalmas autócárok berregtek és toporzékoltak tömzsi gumikerekeiken, türelmetlenül várva a Budapestre seregülő külföldieket, hogy körülvezessék őket a magyar fővárosban. A riporter ugyanis elhatározta, hogy teljes inkognitóban — szigorúan eltitkolva tősgyökeres pesti származását —, végigkísér egy ilyen körutazást, a külföldi szemével próbálja megsejteni a magyar főváros szépségeit s meghallgatja titokban a tölcseren harsogó idegenvezető kommentárjait, amelyen át a nyugateurópai vagy amerikai turista megismerkedhet Magyarországgal és Budapesttel. Ha ez a vakmerő kísérlet aktuális, úgy minden bizonnyal Szent István hetében az, most, amikor valóban impozánsan szép számban sereglenek a világ minden részéből Budapestre a Cook-irodák által összehozott világszerte turisták.

A riporter tehát megáll az egyik autócar mellett várakozó őszszakállu, daliás, tekintélyes külsejű ur mellett, aki fehér fémtölcserőt szorít kesztyűs kezében és tört angol-szággal rákezdi:

Bábéli hangzavar az autocarban

De nincs veszély! Mint a jegyváltás után kiderül, az autocarban helyet foglaló három férfi és tizenkét nő utas közül öt amerikai, öt német, egy indiai angol, kettő londoni és kettő ázsiai. A francia és olasz utasok egy másik, csukott autocarban helyezkednek el,

ahol valamivel kevesebb a férőhely. Van még egy harmadik hatalmas, indulásra kész kocsi-monstrum is, bizonyosságul annak, hogy nem mese a magyar fővárosban megforduló idegenek impozáns számáról elterjedt sokféle hír. Berlini házaspár ül mellettem. Szakállas, idős férfi és pápaszemek, turistacipős, divatjarmult kalapos asszony és nyújtott mormogásukból megtudom, hogy a mi kocsiunk indul elsőnek. De megtudom azt is, hogy a kitűzött idő már nyolc perccel elmúlt s a kutyárok általában pontatlan és rendellen emberek.

A várakozás ideje alatt a riporter bátor-talanul körülnéz az autocarban. Tizenkét nő és három férfitas közül tizennégyen viselnek pápaszemet és mind a tizennégyen szem-melláthatóan tul vannak a félszázados élet-estendő stációján. Az egyetlen pápaszem nélküli, fiatalokru külföldi utas egy nyolctízestendő angol fiúcska, aki kerekretágult szemmel, hatalmas érdeklődéssel szemléli a közeli közlekedési vállalat palotájának kapujában álldogáló, prémkucsma, aransujtásos portást, ki rettentő egyenruhában, rákvörösré főtten sűrög-forog a kapu elé érkező gépkocsik körül.

— I want to see the charnes of Budapest. Quick and cheap! I have heard very much about the beautics of the city...

Beszéd közben természetesen a legnáthásabb orrhangját használja a riporter és olyan képtelen hadarást csap, hogy a három be-tanult mondat előadása nem kerül egyetlen szemvillanásnyi időbe.

A hatás teljes és tökéletes. A fémtölcseres öregur szeme felcsillan és kitűnő angolsággal, készséggel magyarázza el, hogy ott a szomszédos irodában kell jegyet váltani, husz pengőért a délelőtti és délutáni körutazásra s hozzáteszi, hogy felejthetetlenül szép látványban lesz részem. Majd, amikor a riporter elindul már, egy futó kérdéssel az iránt érdeklődik, milyen nemzetiséget tiszteljen vajjon benne? Ez a kérdés bizony nagyon lesújtó véleményt rejteget a riporter angol kiejtése felől, az újságíró azonban kivágja magát:

— I am Scotch!

Vagyis kijelenti, hogy ő skót ember s azért tőri ilyen ropogósan az angol szót. Ez titokban egy óvatossági intézkedés is a riporter részéről, tekintettel a körutazás alkalmával fenyegető borraivalókötelezettségre — elvégre egy skóttól csak nem várnak ilyen felesleges pazarlást Budapestben! Ugyanekkor azonban magában buzgó imát rebeg, hogy a kocsii belsejében szép számban elhelyezkedő külföldiek között ne akadjon véletlenül egy hamisítatlan skót turista, ki hazája jellegzetes nyelvén szólítaná meg őt. S mely esetben a botrány és leleplezés elkerülhetetlen lenne.

— Gypsy! (cigány) — suttojja áhitattal a londoni fiúcska.

Közben az áruhás riporternek pokoli mulatságra nyílik alkalma, mert a sofförök és idegenvezetők fesztellenül, zamatos magyarsággal beszélgetnek körülötte, nem is sejtve, hogy a kocsii utasai közül valaki érti a szavukat. A sofförök epés megjegyzések közepette találgtatják, kitől milyen borraivaló várható. A három idegenvezető pedig összevész:

— Nekem három nyelvem van! — kiáltja az egyik megafónos férfi. — Vegye át ezt a két francia nénit, elvállalok érte három amerikai mamuskát!

— Egy frászt! — hangzik a kurta, lesújtó válasz, — majd bolond leszek három nyelven tutulni ebben a hőségben.

Befalazott nő a belvárosi templomban

Végre indul az autócar. A Petőfi-szobor felé kanyarodik, a szobor előtt lelassít és az idegenvezető előbb német, majd angol nyelven darálni kezd a világ legnagyobb költőjéről, aki hősi halált halt a magyar szabadságharcban. Majd a régi piarista telek homokbuckáira mutat és kétezer év előtti, büszke római légiók várfaláról beszél. Az amerikaiak szem-melláthatóan egy szót sem értenek belőle s mormogva bölintgatnak:

— O-ké! (All correct, ami az amerikai slang-ban annyit jelent, mint: all right!)

A derék londoni hosszulábú férfi, akihez a nyugtalanokdó kisfiu tartozik, már sokkal őszintébb, mert elutasító mozdulattal jelenti ki:

— No interest! (Nem érdekel.)

Mire az idegenvezető el is hallgat nyom-ban. Két kalaptalan idős amerikai hölgy kozmetikai műtétéről beszélget a kocsii végében. A többi utas bóbiskol a melegben. Az autócar büszkén robog a Belváros utcáin.

Az első állomás a Belvárosi templom, ahol az idegenvezetőtől meglepetéssel értesülünk, hogy az egyik német oltárkép-másolat — eredeti Dürer. Továbbá, hogy a régi templomépület, a „City Parish Church”, falának földalatti részében egy fiatal nőt falaztak be a kövek közé. A keretes, kerek pápaszemek érdeklődve megvillannak. De már robog tovább az autócar, a Kossuth Lajos-utcán végig, a Nemzeti Múzeum felé. Itt lelassít a sofför, a kocsii belsejében pedig szenvedélyes vita indul meg kevert angol és német nyelven, vajjon bemennek-e a múzeumba, dacolva a kánikulai hőséggel, vagy mellőzzék ezt a látványosságot? A londoni férfi a leg-hangosabb ellenzője a múzeumlátogatásnak, a British Múzeumot emlegeti s végül az idegenvezető készségesen beleegyező bölintására

ez az álláspont győz. A kocsii folytatja útját, a Vásárcsarnok felé.

A legnagyobb látványosság: a vásárcsarnok

A piszkos, szürke kőépület előtt újabb vita támad, de itt az asszonyi tulsúlyra való tekintettel a kiszállási álláspont győz: — Visit! — visítja a döntést a szakállas idegenvezető s a riporter megadással követi az amerikai, angol és német háziasszonyok hangosan érdeklődő csoportját a központi vásárcsarnok hushekatombái, gyümölcs-piramisai és zöldséghegyei közé. Általános csodálkozás és sóhajtozás az „olcsó” árak felett. Közél egy félóra hosszat tart a vásárcsarnoki vizit s a tanulság az, hogy külföldi szempontból a budapesti központi vásárcsarnok a főváros egyik legérdekesebb és legizgalmasabb látványossága.

Az autócar ezután a Ferenc József-hídra kanyarodik és Buda felé robog. A dunai panoráma láttára most valóban az őszinte elragadtatás tör fel az amerikai ajkakon, ahogy elámulva hangzik innen is, onnan is:

— It's cute!

A Szent Gellért-fürdő a következő állomás. A hullámfürdő szorongásig tömve van csok-ladébaruhátu, pizzamas démonokkal s fürdő-

Ferenc József király kétségbevonat portréja

A ragyogó, pompás termék sora nincsen valami nagy hatással a külföldiekre. A riporter az idegenvezető daráló mormolásából megdöbbenve értesül, milyen vandál rombolást végeztek a kommunisták a királyi palota műkincsei között. Európa legszebb porcellángyűjteménye (!) például a népbiztosok háztartásába vándorolt gyakorlatias célokra s e póri sorban pusztult el. Végül azonban a riporter is kénytelen igazat adni a kegyes hazugságnak, amikor látja, milyen frenetikus hatása van az angolokra és amerikaiakra az a történet, amit két régi, drágamivű, hatalmas gobelin előtt tált fel vakmerően az idegenvezető fantázia, elujságolván, hogy a világosabb alaptónusu faliszőnyeget az egyik népbiztos felesége ecetes szivaccsal próbálta megtisztítani — a patinától.

— O-ké! — hullámszik végig a felháborodott derűltség az amerikaiak során.

Csak akkor támad dühös tiltakozás, amikor az idegenvezető Ferenc József császár életnagyságu, hatalmas portréja előtt, meg-nevezi, kit ábrázol a festmény.

— Az lehetetlen! — kiáltozza méltatlan-kodva, villámló szemüveggel az egyik feltűnően kopótruhás amerikai hölgy. — Hiszen

Ferenc Józsefnek szakálla volt! Én láttam! Szép ősz szakállá, kétoldalt!

S az idegenvezető alig tudja megmagyarázni, hogy a festmény történetesen — tizen-hét éves korában ábrázolja az uralkodót. Az amerikai hölgy elégedetlenül csóválja a fejét s innen kezdve gyanakodva, rosszaló tekintettel fogad minden magyarázatot.

A Halászbástya és az Alagut titka

A miniszterelnökségi palota, a Disz-tér (Parade Square), a „Honved Monument” látványossága következik, majd a koronázó Mátyás-templom a következő állomás. Itt újabb megdöbbenő, angol nyelvű történetet hall a riporter a „Madonnáról, akit az egyik oltár előtt meggyilkoltak a törökök és holttestét befalazták a kövek közé”. A tiszteletre-méltó külsejű idegenvezető páratlan temperamentummal adja elő a drámai történetet. „Itt állt a Madonna” — kiáltja és szakállas tekintélyes arcán földöntúli üdvösség ragyog. — „amikor bumm!” — az idegenvezető végig-vágódik a kőpadlón, mintha valódi sortüz terítette volna le. Aztán hirtelen leguggol a

ISKOLARUHA
Intézeti fehérnemű

leányoknak és fiuknak, garan-táltan tiszta gypjuból készült szöveteink-ből, mérték után, első kézből, gyári áron

TRUNKHANN POSZTÓGYÁR

és Ruhagyár Rt. belvárosi lerakata

Budapest IV., Prohászka Ottokár-utca 8.
az Egyetemi templommal szemben

Kérjen postán is ajánlatot!

trikós cingár férfakkal és az elragadtatás itt is teljes. Bájos, nagyon bájos, — villannak a kerek pápaszemek. Aztán, két külön csoport-ban, a férfiak és nők végigmennek a vetkőző-helyiségeken, a termálfürdőn s a kapu alatt találkoznak ismét. A következő percben már robog az autócar a királyi várpalota felé.

fal mellett, jelezve a befalazást! A hatás óriási és általános. A szemüvegek lekerülnek némi, hangos tisztításra, a szemekben köny-nyek csillognak és bőséges orrfuvas tölti be a templom csendjét.

Hasonló nagy a hatás, amikor az idegen-vezető élénk taglejtéssel leírja a magyar király koronázásának szertartását. Beszél a koronázási dombról, amelyet hatvannégy vármegye szent földjéből hordanak össze. Az amerikaiak és németek fájdalommal böl-intgatnak: Magyarország megcsönkítésének tragédiáját egytől-egyig jól ismerik.

— A román orvosok a minap sírtak ezen a helyen! — szól oda félhangon, magyar nyelven a sofförnek a valóban meghatott, derék idegenvezető.

Az alaguton újabb borzalmas történet kö-vetkezik, valami homályos büntényről, ami egy királykisasszony ellen történt a csatorna-nyílás föbejárataánál. Az ilyen kegyesen hazug történetekre azonban — a riporter kétségte-lenül megállapította ezt — feltétlen szükség van, mert az amerikai és angol turisták fan-táziáját csak ilyen kriminalisztikai vonatko-zású történelmi epizódokkal lehet megmenteni a teljes elbágyadástól.

A pesti parkok nemzetközi sikere

A Lánchid, az Akadémia, a Széchenyi-szobor és Deák Ferenc-szobor megtekintése után a Parlament épülete következik, ahol ismét csak az a leghatásosabb szólam:

— Kétszáznegyvenegy képviselő ül ezek-ben a padokban és egy sincs közöttük kom-munista!

Az angolok, amerikaiak és németek helyes-lően bölintanak össze.

A legnagyobb elragadtatást a külföldiek-ben a Kossuth Lajos-tér, a Margitsziget és a Városliget valóban gyönyörű, szinpompás vi-rágparkjai váltják ki. Az indiai angol ezredes mindenáron a virágok latin neveit akarja megtudni az idegenvezetőtől. Igen nagy de-rűltséget kelt a Margitszigeten a régi Viz-torony és a tejszarnok tözsomszédtsága, ille-tőleg az idegenvezető patinás humoru célzása erre a szomszédtságra.

Az ebédszünet három és félórás megszaki-tásával este hat órakor tér vissza az autócar a Vigadó-utcai állomásra. A német házaspár elégedetlenül állapítja meg az idegenszövegű képes utmutatóból, hogy bizonyos látnivaló-kat elsikkasztottak a programból az uti-kalauzok, az elviselhetetlen kánikulai hőségre való különös tekintettel.

Az amerikaiak és angolok azonban mód-felett meg vannak elégedve. Mély hatást tesz reájuk, amikor a bucsuzkodásnál a daliás, őszszakállu idegenvezető bemutatkozik, az ország egyik legelőkelőbb és legrégebb grófi család névén.

— It's cute! — hangzik az elámulás. — Ebben a gyönyörű országban mindenki arisz-tokratá!

— Gypsy! — mereng a szöke londoni kis-fi.

Mely történelmi, mely igazsággal a pesti riporter áruhás budapesti felfedezőútja — valóban sok értékes és jellegzetes tapaszta-lattal gazdagabban, — véget ér.

Vécsey Leó